

JÁSZAPÁTI ÉS VIDÉKE

Társadalmi és közgazdasági hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:	
Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 "
Negyed évre	2 "

Felelős szerkesztő:
ifj. IMRIK JÓZSEF

Egyes szám ára 20 fillér.
Nyilttér soronként 40 fillér.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Aki a harctéren küzdő katonák karácsonyára adakozni óhajt, menjen a község házára s dobjon pár fillért az ott kitétt perselybe.

A sebesültek karácsonya.

Mint mult számunkban már jelentettük, a Vörös Kereszt jászapáti fiókegylete a helybeli katonai kórház sebesültjei részére karácsonyfa-ünnepélyt rendez. Mindazokat, akik erre a célra adakozni óhajtanak, ismételten felkéri az egylet elnöksége, hogy pénzbeli adományait december 15-ig, természetbeni adományait december 20-áig Lówy Emilné urasszonyhoz, a helybeli fiókegylet elnöknőjéhez küldjék el. Az ünnepély december 24-én délután pont 2 órakor tartatik a kórházban, ahová minden érdeklődőt ez uton hív meg az ünnepet rendező egylet elnöksége.

A sebesültek karácsonyfa-ünnepére ez ideig adakoztak:

Horváth Lajos, Jászvidéki Takarékpénztár, Szénássy Lajos 20—20 K, dr. Markovits Pál, Travnik Pálné 10—10 K, dr. Büchler Pál, Eliséé Szidónia, özv. Hunyady Lászlóné, dr. Szaller Miklósné, Vanyek László 5—5 K, Sárosy Imréné 4 K, Fekete Miklósné, dr. Krémer Gyuláné, Kovács Józsefné, Szlávik Mária 3—3 K, dr. Dzurik Józsefné, özv. Lévy Istvánné, dr. Lévy Imre, Szabó Ferenc 2—2 K, Molnár Jánosné, Székely Fábrián 1—1 K, Kocsis Róza 13 fillér;

dr. Büchler Pál 100 drb szivar, Dósa Gézáne 2 klg. dió, 5 klg. alma, 300 drb cigaretta, 1 tál sütemény; Gróf Károlyné 3 doboz cigaretta; ifj. Imrik Józsefné 5 klg. alma, 1 klg. cukorka, 4 koszoru füge, 300 drb cigaretta; Lówy Emilné 5 klg. alma, 3 klg. dió, fel klg. csokoládé, 5 koszoru füge, 1 tál cukorsütemény, 1500 drb cigaretta, 25 csomag pipadohány, 10 liter bor; Sárosy Imréné 1 klg. csokoládé, 2 koszoru füge, 1 tál sütemény; Singer Ignácne 25 csomag pipadohány; Sótí Terike 300 drb cigaretta; Szabó Ferenc 25 drb cigaretta; Táborny Sára 1 klg. szaloncukor.

A képviselőtestület megalakulása.

December hó 11-én, pénteken délelőtt 10 órakor alakult meg Jászapáti város új képviselőtestülete a következő ciklusra Szénássy Lajos főszolgabíró elnökle alatt. Az elnöklő főszolgabíró a közgyűlés megnyitása után azonnal felhivta Khindl Gyula főjegyzőt, hogy olvassa fel a már véglegesen megállapított virilisek s a f. évi nov. 27-én megválasztott rendes képviselőtestületi tagok névsorát.

A hivatalos lista szerint az 1915. évre megállapított virilisek névsora a következő:

Dr. Markovits Pál, Lówy Emil, Dósa Géza, özv. Pethes Antalné (megbizottja dr. Pethes László), dr. Beóthy János, dr. Büchler Pál, dr. Streitman Gyula, dr. Vajda Soma, dr. Khindl Barna, Horváth Pál, Antal Sándor, Borbás Mihály, Borbás Miklós, Horváth Lajos, Mihályi Józsefné örökösei, Horváth Gábor, özv. Budai Gáborné (megbizottja Szabó Béla), Kálmán Miklós, Farkas L. István, Farkas L. József.

Miután dr. Büchler Pál és dr. Khindl Barna egyuttal választott képviselők is és ezen mandátumot tartják meg, továbbá mert Mihályi Józsefné örökösei nem jelentettek be megbízottat, — a póttagok sorából behivatnak: Kiss A. Sándor, özv. dr. Friedvalszky Jánosné és özv. Goór Györgyné, kik közül a két utóbbi megbízott bejelentésére felhivatik.

A november 27-iki képviselőtestületi tagválasztáson *rendes tagokká* megválasztottak:

ifj. Imrik József, Vágó L. Ferenc, dr. Büchler Pál, Adám Balázs, Kanzsó Mátvás, Adám János, Koczka István, Borbás F. István, Tajti Károly, Koczka Kálmán.

Még három évig érvényes mandátummal bírnak a következő rendes tagok:

Szabari Károly, Demeter Ferenc, Muzamel József, Mihályi V. István, dr. Khindl Barna, Töröcsik Gáspár, Hubai János, Borbás L. Kálmán, Vágó H. Béla, Balla István.

A névsor felolvasása tudomásul vétetvén, elnöklő főszolgabíró a képviselőtestületet megalakultnak jelentette ki s átadta az elnöki széket Berente Miklós községi főbírónak, aki bejelentette, hogy a községi tisztújítás 1914. évi december hó 30-án, az év utolsó előtti napján tartatik meg. A jelölő közgyűlés aznap délelőtt 8 órakor lesz, a választás mindjárt utána, délelőtt 9 órakor veszi kezdetét. A közgyűlés e bejelentést tudomásul vette.

A közgyűlés tárgysorozatába fel volt véve a közpénzek gyümölcsöző elhelyezése is, ezt a tárgyat azonban levették a napirendről, utasítván az előjáróságot, hogy az 1915. évi januári közgyűlésen terjessze újból elő.

Végezetül dr. Markovits Pál szép beszédben méltatta a képviselőtestület és a községi előjáróság, de különösen Berente Miklós községi főbíró buzgó, hazafias s a város fejlődését tekintve, szinte korszakos jelentőségű működését a lefolyt három esztendő alatt s azért elismerést és köszönetet mondott. Horváth Lajos szintén elismerését nyilvánította Berente Miklós főbírónak különösen a háboru kitörése óta kifejtett lelkes és önfeláldozó munkálkodásáért. A valóban megérdemelt elismerést Berente Miklós szerényen elhárította magától s a képviselőtestület és az előjáróság tagjainak adta át, felkérve azokat, hogy mint eddig, ezentul is lelkes buzgósággal szolgálják a község ügyeit. Melegen emlékezett meg egyuttal főbíró a város azon hazafias polgáraitól is, akik a hadbavonultak helyett a gazdasági munkákat elvégezték s ezért a nemes emberbaráti cselekedetükért a maga és a képviselőtestület nevében nagy eljenzések között elismerését és köszönetét nyilvánította. Ezzel a szép figyelmességgel a közgyűlés véget ért.

A maximális gabonaárak.

A minisztérium rendelete alapján a vármegyei ármegállapító bizottság a jászági alsójárás területére, tehát Jászapáti város és határterületére nézve is a *buzáért, rozsért, árpáért és tengeriért*, ugyszintén az ezekből előállított *lisztért* követelhető legmagasabb árakat a következőképpen állapította meg:

Buzáért	korona	40.30
Rozsért		31.50
Árpáért		27.30
Kukoricáért		22.—
Buzából előállított finom tésztalisztért		67.50
Buzából előállított főzölisztért		63.47
Buzából előállított kenyérlisztért		47.31
Buzából előállított egy minőségű (sima- örlésű) lisztért		49.17
Rozslisztért		42.62
Arpalisztért		43.08
Kukoricalisztért		31.90

Ez árak hektoliterenkint 76 klg sulyminőségű buzára, 70 klg sulyminőségű rozsrá, sulyminőségre való tekintet nélküli árpára, egészséges, örlőképes, emberi táplálkozásra alkalmas kukoricára vonatkoznak és pedig métermázsánként, zsák nélkül, az átvétel helyén és készpénzfizetés mellett. Ez árak magukban foglalják a rakodó vasuti állomáshoz való szállítás költségét is.

Ha a buza hektoliterjének sulya 76 klg-nál több vagy kevesebb, akkor a különbözet minden teljes kilogrammja után, de mindössze csak 3 klg-ig le és fel 20 fillérrel magasabb vagy alacsonyabb árat lehet számítani. A rozsnál hasonló esetben kilogrammonként 15 fillér számítandó le, esetleg fel.

A kicsinyben való eladásnál az eladó a fenti árakon felül legfeljebb 5 százalékkal számíthat magasabbat.

A maximális árak érvénye f. évi december 10-én kezdődött. Ez időtől kezdve magasabb árakat számítani tilos. Aki a tilalmat megszegi, kihágást követ el és 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

Használjunk hadisegély-postabélyeget!

A cseh katonák köszönete.

Megható levelet kaptunk a napokban. A levelet *Brabec Frantisec*, egy cseh katona írta, aki több sebesült cseh bajtársával együtt hosszabb ideig a jászapáti kórházban részesült ápolásban. A német nyelvű levél hálás köszönetet mond azért az önfeláldozó ápolásért és gondos ellátásért, melyben az ide szakadt szegény sebesült cseh katonák kórházunkban részesültek. Az érdekes levél, — mely derék orvosaink önzetlen és hazafias munkájának a legszébb elismerése s kórházunknak a legnagyobb dicsérete, — magyar fordításban így hangzik:

Tisztelt szerkesztőség!

A cseh katonák tiszteletteljesen kérik az alábbi köszönet közzétételét:

Köszönet.

Nagyságos dr. Beóthy János, dr. Khindl Barna orvos és Berente Miklós főbíró uraknak, ugyszintén a többi uraknak és az összes urhölgyeknek áldozatkész és felejtetetlen fáradozásaiért, a kiváló konyháért és a nemes szivre valló ajándékokért mélyen érzett szívbéli köszönetet mondanak a cseh

katonák, akik mindezeket örökre megfogják őrizni emlékezetükben. Az összes cseh katonák nevében hálás üdvözlést jelent Jászapáti, 1914. dec. 8 án,

Brabec Frantisec.

Küldjünk prémet a katonáknak!

HIREK.

Hiteles hír főispánunkról. *Horthy Szabolcs* főispán fogságba jutásának szomorú híre már nemcsak a vármegyét, hanem az egész országot bejárta. Nagy volt az aggodalom miatta, vajjon nem sebesült-e meg halálosan, nem következett-e már be a legrosszabb. Most aránylag megnyugtató hír érkezett felőle.

Fivére, *Horthy Jenő*, kivel *Küry Albert* alispán ez ügyben már előzőleg távirat váltásban volt, az alispánhoz sürgönyi értesítést küldött, melyben közli, hogy sógorától a harcterről azt a tudósítást vette, hogy testvére sértetlenül fogoly. Ez a minden esetre hitelt érdemlő hír megszünteti a mi férfias, derék, szeretett főispánunk sorsa miatt táplált sötét aggodalmakat. Él. Remélhetjük tehát, hogy nemsokára ép egészségben tér vissza közénk. Ugy legyen!

Hósi halál. *Koczka József* orvosnövendék, *Koczka István* jászapáti téglagyáros fia, aki mint a 68-ik gyalogezred önkéntes szanitézkáplárja a háboru kitérése óta a szerb határon teljesített szolgálatot, a múlt hónap közepén egy ütközet alkalmával, mikor a segélyhelyen sebesülteket kötözött, egy golyótól találva hősi halált halt. A rokonszenves fiatalember halála igaz részvétet keltett városunkban, ahol derék szüleit mindenki tiszteli s ahol a korán elhunyt hőst is előzékeny, figyelmes és kedves uri modoráért mindnyájan szerették, akik ismerték. Különösen fájjalják elvesztét a jó barátok, akiket nagy számmal tudott megszerezni, s akiket az ő önzetlen és odaadó ragaszkodásával mindig meg is tudott tartani magának. Fiatal életét gyönyörűen fejezte be. A harcmezőn, hivatásának gyakorlása közben érte a halál. Megérdemli, hogy emléke sokáig éljen közöttünk.

Hegedüs Kálmán felolvasása.

Hegedüs Kálmán dr. országgyűlési képviselő felolvasása iránt, amely január hó második, vagy harmadik vasárnapján fog megtartatni Jászapátiiban, igen nagy érdeklődés mutatkozik a közönség körében. A felolvasás tárgya a *háboru* lesz. Mindenkinek, aki a nagyérdékű felolvasást meg akarja hallgatni, egy koronás belepőjegyet kell váltania. Az így befolyó teljes összeg a jászapáti tartalék-kórházban ápolat sebesültek ellátására fordítatik.

Tudósítások a harcterről. Igéretét birjuk *Práger Márton* (írói neve *Bálint Lajos*) szi-

gorló orvosnak, hogy lapunk részére állandóan tudósításokat fog küldeni a harcterről. Az e számban közölt tudósítás még az usorai tartalék-kórházból érkezett, ahova munkatársunk sebesülése következtében került.

A tanfelügyelő havi jelentése a megye közoktatásügyi állapotáról. A dec. 9-én tartott köz. bizottsági ülésen *Rhédei János* kir. tanfelügyelő részletes jelentést tett vármegyénk közoktatásügyi állapotáról. Többek között megemlítette, hogy a háboru következtében 5 állami és 20 felekezeti iskolában szünetel a tanítás. A vármegyei tanítószolg. 30.000 korona hadikölcsönt jegyezett, melyhez hasonló eredményt csak igen kevés vármegye tanítószolg. tud felmutatni. Azt is bejelentette a tanfelügyelő, hogy Jászapátiiban a rk. nőegylet polgári leányiskolát létesített, mely új iskola ünnepélyes megnyitására ő maga is személyesen jelen volt.

A nőegylet második ismeretterjesztő felolvasása múlt vasárnap, december hó 6-án tartatott meg a gimnázium új palotájának tanácskozó termében. Ezuttal *Fellner Ferenc* főgimn. tanár olvasott fel. Tartalmas és ötletes felolvasásának bevezetésében igen érdekesen állította szembe az angolt, franciát és a németet. A szembeállítás egyuttal briliáns jellemzése is volt a három népnek. Majd a nagy német szellemekről beszélt: a filozófus *Kant*ról, a poeta *Góthér* és a muzikus *Bethoven*ről, akiknek óriási alakjait — ha konturokban is — de a sokat olvasott ember jó szemével és az írásművész biztos kezével rajzolta meg. Végül a vaskancelláról, *Bismark*ról szólt s pompás fotografiát nyújtva a hatalmas német faj ezen legpregnansabb képviselőjéről, a háborura való szellemes utalással befejezte élvezetes felolvasását. — Közönség kevés volt, ami a rossz idő, nagy sár s a rettenetes sötétség miatt nem is volt csoda.

Ma, vasárnap d. u. 5 órakor *Gyurkó János* főgimn. tanár fog felolvasni *Oroszországról*.

A jászapáti elemi leányiskola a katonákért. Iskolás leányaink nemes szívét, tanítóik hazafias lelkületét s az iskola dicséretes szellemét mindennél beszédesebben bizonyítja a következő hír, amelyre városunk valamennyi polgára méltán büszke lehet:

A jászapáti rk. elemi leányiskola f. hó 10-én mintegy 100 korona értékű, 13 kg. sulyu, meleg ruhaneműket tartalmazó csomagot küldött a Hadisegélyző Hivatalnak dicsőségesen harcoló katonáink részére. A csomag tartalma 20 drb. mell- és gyomorvédő, 21 drb. hósapka, 21 pár csuklóvédő és 26 pár láb-szárvédő. E meleg ruhaneműek anyagára Jászapáti jó szívű közönsége köréből a következők adakoztak: a rk. tanítótestület 10 K, *Farkas L. József* 6 K, dr. *Markovits Pál*, özv. *Utassy Imréné*, *Gőzmalom* és *gőzfűrés* r. t., Jászapáti Kölcsonpénztár, Jászvidéki Takarékpénztár, *Borbás Mihály* 5—5 K, *Horváth Gábor* 3 K, *Horváth Pálné*, *Khindl Gyula* 2—2 K, *Bella Gusztáv*, *Borbás F. Kálmán*, *Berdo István*, *Rusvai Lajos*, *Csaplár Gáborné*, *Ficzek József*, *Dósa Géza*, *Horváth Béla*, *Borbás János*, *Fergencs S.*, a IV. fuosztály, a IV. leányosztály és *N. N.* 1—1 K, összesen 66 korona és özv. *Balajti Illésné* 4 mé-

Buzáért	korona	40:30
Rozsért		31:50
Árpáért		27:30
Kukoricáért		22:—
Buzából előállított finom tésztalisztért		67:50
Buzából előállított főzölisztért		63:47
Buzából előállított kenyérlisztért		47:31
Buzából előállított egy minőségű (simá- örlésű) lisztért		49:17
Rozslisztért		42:62
Arpalisztért		43:08
Kukoricalisztért		31:90

Ez árak hektoliterenkint 76 klg sulyminőségű buzára, 70 klg sulyminőségű rozsrá, sulyminőségre való tekintet nélküli árpára, egészséges, örlőképes, emberi táplálkozásra alkalmas kukoricára vonatkoznak és pedig métermázsánként, zsák nélkül, az átvétel helyén és készpénzfizetés mellett. Ez árak magukban foglalják a rakodó vasuti állomáshoz való szállítás költségét is.

Ha a buza hektoliterjének sulya 76 klg-nál több vagy kevesebb, akkor a különbözet minden teljes kilogrammja után, de mindössze csak 3 klg-ig le és fel 20 fillérrel magasabb vagy alacsonyabb árat lehet számítani. A rozsnál hasonló esetben kilogrammonként 15 fillér számítandó le, esetleg fel.

A kicsinyben való eladásnál az eladó a fenti árakon felül legfeljebb 5 százalékkal számíthat magasabbat.

A maximális árak érvénye f. évi december 10-én kezdődött. Ez időtől kezdve magasabb árakat számítani tilos. Aki a tilalmat megszegi, kihágást követ el és 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

Használjunk hadisegély-postabélyeget!

A cseh katonák köszönete.

Megható levelet kaptunk a napokban. A levelet *Brabec Frantisec*, egy cseh katoná irta, aki több sebesült cseh bajtársával együtt hosszabb ideig a jászapáti kórházban részesült ápolásban. A német nyelvű levél hálás köszönetet mond azért az önfeláldozó ápolásért és gondos ellátásért, melyben az ide szakadt szegény sebesült cseh katonák kórházunkban részesültek. Az érdekes levél, — mely derék orvosaink önzetlen és hazafias munkájának a legszébb elismerése s kórházunknak a legnagyobb dicsérete, — magyar fordításban így hangzik:

Tisztelt szerkesztőség!

A cseh katonák tiszteletteljesen kérik az alábbi köszönet közzétételét:

Köszönet.

Nagyságos dr. Beóthy János, dr. Khindl Barna orvos és Berente Miklós főbíró uraknak, ugyszintén a többi uraknak és az összes urhölgyeknek áldozatkész és felejtethetetlen fáradozásaiért, a kiváló konyháért és a nemes szivre valló ajándékokért mélyen érzett szívbéli köszönetet mondanak a cseh

katonák, akik mindezeket örökre megfogják őrizni emlékeztetükben. Az összes cseh katonák nevében hálás üdvözlést jelent Jászapáti, 1914. dec. 8 án,

Brabec Frantisec.

Küldjünk prémet a katonáknak!

HIREK.

Hiteles hír főispánunkról. *Horthy Szabolcs* főispán fogságba jutásának szomorú híre már nemcsak a vármegyét, hanem az egész országot bejárta. Nagy volt az aggodalom miatt, vajjon nem sebesült-e meg halálosan, nem következett-e már be a legrosszabb. Most aránylag megnyugtató hír érkezett felőle.

Fivére, *Horthy Jenő*, kivel *Küry Albert* alispán ez ügyben már előzőleg távirat váltásban volt, az alispánhoz sürgönyi értesítést küldött, melyben közli, hogy sógorától a harcterről azt a tudósítást vette, hogy testvére sértetlenül fogoly. Ez a minden esetre hitelt érdemlő hír megszünteti a mi férfias, derék, szeretett főispánunk sorsa miatt táplált sötét aggodalmakat. Él. Reméljük tehát, hogy nemsokára ép egészségben tér vissza közénk. Ugy legyen!

Hősi halál. *Koczka József* orvosnövendék, *Koczka István* jászapáti téglagyáros fia, aki mint a 68-ik gyalogezred önkéntes szanitézkáplárja a háboru kitörése óta a szerb harctéren teljesített szolgálatot, a múlt hónap közepén egy ütközet alkalmával, mikor a segélyhelyen sebesülteket kötözött, egy golyótól találva hősi halált halt. A rokonszenves fiatalember halála igaz részvétet keltett városunkban, ahol derék szüleit mindenki tiszteli s ahol a korán elhunyt hőst is előzékeny, figyelmes és kedves uri modoráért mindnyájan szerették, akik ismerték. Különösen fájjalják elvesztét a jó barátok, akiket nagy számmal tudott megszerezni, s akiket az ő önzetlen és odaadó ragaszkodásával mindig meg is tudott tartani magának. Fiatal életét gyönyörűen fejezte be. A harcmezőn, hivatásának gyakorlása közben érte a halál. Megérdemli, hogy emléke sokáig éljen közöttünk.

Hegedüs Kálmán felolvasása.

Hegedüs Kálmán dr. országgyűlési képviselő felolvasása iránt, amely január hó második, vagy harmadik vasárnapján fog megtartatni Jászapátiban, igen nagy érdeklődés mutatkozik a közönség körében. A felolvasás tárgya a *háboru* lesz. Mindenkinek, aki a nagyérdékű felolvasást meg akarja hallgatni, egy koronás belépőjegyet kell váltania. Az így befolyó teljes összeg a jászapáti tartalék-kórházban ápolat sebesültek elátására fordítatik.

Tudósítások a harcterről. Igéretét bírjuk *Práger Márton* (írói neve *Bálint Lajos*) szí-

gorló orvosnak, hogy lapunk részére állandóan tudósításokat fog küldeni a harcterről. Az e számban közölt tudósítás még az usorai tartalék-kórházból érkezett, ahova munkatársunk sebesülése következtében került.

A tanfelügyelő havi jelentése a megye közoktatásügyi állapotáról. A dec. 9-én tartott közg. bizottsági ülésen *Rhédei János* kir. tanfelügyelő részletes jelentést tett vármegyénk közoktatásügyi állapotáról. Többek között megemlítette, hogy a háboru következtében 5 állami és 20 felekezeti iskolában szünetel a tanítás. A vármegyei tanítószolg. 30.000 korona hadikölcsönt jegyezett, melyhez hasonló eredményt csak igen kevés vármegye tanítószolg. tud felmutatni. Azt is bejelentette a tanfelügyelő, hogy Jászapátiban a rk. nőegylet polgári leányiskolát létesített, mely új iskola ünnepélyes megnyitását ő maga is személyesen jelen volt.

A nőegylet második ismeretterjesztő felolvasása múlt vasárnap, december hó 6-án tartatott meg a gimnázium új palotájának tanácskozó termében. Ezuttal *Fellner Ferenc* főgimn. tanár olvasott fel. Tartalmas és ötletes felolvasásának bevezetésében igen érdekesen állította szembe az angolt, franciát és a németet. A szembeállítás egyuttal briliáns jellemzése is volt a három népnek. Majd a nagy német szellemekről beszélt: a filozófus *Kant*ról, a poéta *Góthér*ről és a muzikus *Bethoven*ről, akiknek óriás alakjait — ha konturokban is — de a sokat olvasott ember jó szemével és az írásművész biztos kezével rajzolta meg. Végül a vaskancelláról, *Bismark*ról szólt s pompás fotografiát nyujtva a hatalmas német faj ezen legpregnansabb képviselőjéről, a háborura való szellemes utalással befejezte élvezetes felolvasását. — Közönség kevés volt, ami a rossz idő, nagy sár s a rettenetes sötétség miatt nem is volt csoda.

Ma, vasárnap d. u. 5 órakor *Gyurkó János* főgimn. tanár fog felolvasni *Oroszországról*.

A jászapáti elemi leányiskola a katonákért. Iskolás leányaink nemes szívét, tanítóik hazafias lelkületét s az iskola dicséretes szellemét mindennél beszédesebben bizonyítja a következő hír, amelyre városunk valamennyi polgára méltán büszke lehet:

A jászapáti rk. elemi leányiskola f. hó 10-én mintegy 100 korona értékű, 13 kg. sulyu, meleg ruhaneműket tartalmazó csomagot küldött a Hadisegélyző Hivatalnak dicsőségesen harcoló katonáink részére. A csomag tartalma 20 drb. mell- és gyomorvédő, 21 drb. hósapka, 21 pár csuklóvédő és 26 pár láb-szárvédő. E meleg ruhaneműek anyagára Jászapáti jó szívi közönsége köréből a következők adakoztak: a rk. tanítótestület 10 K, *Farkas L. József* 6 K, dr. *Markovits Pál*, özv. *Utassy Imréné*, *Gózmalom* és *gőzfűrés* r. t., *Jászapáti Kölcsonpénztár*, *Jászvidéki Takarékpénztár*, *Borbás Mihály* 5—5 K, *Horváth Gábor* 3 K, *Horváth Pálné*, *Khindl Gyula* 2—2 K, *Bella Gusztáv*, *Borbás F. Kálmán*, *Berdo István*, *Rusvai Lajos*, *Csaplár Gáborné*, *Ficzek József*, *Dósa Géza*, *Horváth Béla*, *Borbás János*, *Fergencs S.*, a IV. fuosztály, a IV. leányosztály és *N. N.* 1—1 K, összesen 66 korona és özv. *Balajti Illésné* 4 mé-

ter flanel, — mely adományokért ez uton is köszönetet mond az iskola igazgatósága.

Sorsolás a Vörös Kereszt javára. *Bódogh* Zsigmondné urasszony, Bódogh Zsigmond tábla bíró nemesszivü felesége, egy csinos női aranyórát és egy izléses aranyláncot sorsoltatott ki a Vörös Kereszt jászapáti fiókja javára. A sorsolás 160 koronát eredményezett, mely összeget hálás köszönettel fogadta a fiókegylet elnöksége.

Az aranyórát és láncot f. hó 10-én délután 3 órakor sorsolták ki a község házában *Khindl* Gyula főjegyző és az előjárósági tagok jelenlétében. A boldog nyerő *Birkás* Margitka, Birkás Imre helybeli szürszabómes ter leánya.

Huszárok Jászapátiban. Mult kedden délelőtt egy század huszár vonult keresztül Jászapátin. Rövid idő múlva követte a századot a trén is. A katonákat, akik jó formán meg sem álltak, nálunk sokan megkínálták étellel, itallal. *Borbás* János kertész nagy mennyiségű almát osztott szét közöttük, *Singer* Ignác né kereskedő rumot és konyakot adott nekik, a trént pedig *Balla* Márk birtokos vendégelte meg pogácsával, szalonnával, pompás főzött szilvörümmel és borral. A huszároknak jól esett a szives magyar vendégszeretet, amit illően megköszöntek s vidáman — mint jöttek — mentek tovább.

A Vörös Kereszt jászapáti fiókjának új tagjai. *Alapító tagok:* Jászalsószentgyörgy község, Kőtelek község; *rendes tagok:* Borbás Mihályné, Szikszay Ferencné, Függetlenségi és 48-as kör (Jászalsószentgyörgy), Bender Illés (Jászladány).

Felmentés a népfelkelési szolgálat alól. A földművelésügyi miniszter rendelkezése szerint a most folyó népfelkelői bemutató szemléken alkalmazásoknak talált azon egyének, akik a *mezőgazdaságban és a földművelésügyi tárca keretébe tartozó, közérdekből fontos intézményeknél, vállalatoknál és üzemeknél nélkülözhetetlenek*, a hatóság által a népfelkelési szolgálat alól felmenthetők. A felmentés iránti kérelmet a fősztolgabíronál kell előterjeszteni legkésőbb *december hó 18-ig*, s az a vármege utján a földművelésügyi minisztériumnál nyer elintézését.

Csak az olyan egyének felmentése jöhet szóba, akik másokkal a gazdaságban, illetve az üzemben nem pótolhatók. Különös gond fordítatik a *kisebb gazdaságokra*, hol a gazda vagy a még otthon levő családtag elvonásának kérdése behatóbb megfontolást igényel.

Első és legfontosabb tekintet minden esetre a haza védelme, azért a felmentéseket csak kevés, valóban kivételes esetekben lehet remélni.

Újévi üdvözlések megváltása a hadsegélyezés céljára. Kúry Albert, vérmegeyénk alispánja a következő köriratot intézte a járási fősztolgabírákhoz:

Közeledik az ujesztendő, melynek küszöbén sokan szokták rokonaiknak, jó embereiknek, előjáróiknak levélben kifejezni jó

kívánataikat. Az idén kívánatos volna e jó kívánatok elküldésének mellőzése, azok különben is terjedni kezdő megváltásának szélesebb körben való elterjedése és a megváltás összegének a háboru szerencsétlenei, a helyi segélyezésre szoruló szerények s az elesettek családjai részére való adományozása. Felhívom a fősztolgabíró urakat, hogy ez eszmének hatásuk területén csináljanak propagandát s igyekezzenek maguk járni elől jó példával. *Én az idén még viszonzásul sem küldök senkinek új évre szóló gratulációt*, hanem azt megváltom és a megváltás díját Szolnok város segélyző bizottságához juttatom. Meg kell ragadnunk e nehéz időkben minden kínalkozó alkalmat, a mikor közönségünk adakozó készségét e nemes ügy érdekében felkelthetjük. Szolnok, 1914. december hó stb."

Adományok a kórháznak. Ádám Ferencné 10 koronát, Horváth Béla pedig 2 drb. nyulat küldött a helybeli kórháznak, melyért ez uton is köszönetet mond a vezetőség.

Amit a király mondott! Könyves Kálmán király híre messze terjedt, mert Magyarországnak tengerpartot szerzett. Hódító utjában *Adriához* érve, megállta *Fiume* város közelébe. Szétnézett a tájon s gyökeret vert lába, amint a Quarnerot maga előtt látta, merengésből csak akkor tért magához, midőn egy küldöttség járult a királyhoz. Meghódolni jött a város podesztája, mellette vele jött szépséges leánya, ki mint legbecsebb termékét a tájnak, arany színű italt nyujta a királynak. A király hörpintett, csettintett nyelvvel, izlelé a nedűt nagy szakértelmével, aztán a serleget fenéig üritte, frissítő hatását minden ize érzé. Kérdezte a király: ez milyen ital volt, mert reá rögtön ily jó hatást gyakorolt? Felelt a podeszta: „Felséges királyunk, borpárlat: cognac ez, melyet itt csinálunk!” Szólt a király: „Mig itt leszünk Fiumében, kapjon ez italból mindegyik vitézem! Könnyen álljuk majd ki az ut fáradalmát, lesz magyar tengerpart s meghódol a dalmát.”

... Kálmán király eme bölcs elrendelése, volt a gyár első nagy magyar rendelése! Fennáll máig a gyár, az „Adriatica”, borpárló gyáraknak a legnagyobbika! Cognacja azóta leve világhírű, mert frissit, erősít s mindenkép jóízű, s ahogy izlett hajdan Kálmán királyunknak, azóta époly jól izlik mindnyájunknak! S e királyi italt ma bárki ihatja, mert az egész országban mindenütt kaphatja. Saját érdekünkben csak arra ügyeljünk: „Fiumeit” kérjünk és *mást el ne vegyünk!* Fiumei cognac! Erőt, erélyt adó, csüggedő fáradtra életölleg ható. *Ki valami nagyot akar véghez vinni: annak csak ebből a cognacból kell inni!*

Háborus ének.

Irta: Vanyek László.

Duló csaták gyászmezején
Sóhajtozik az őszi szél . . .
De sok élet ér itt véget,
Lehull mint ősszel a levél!
Hős sebesült vérző nyelvvél
Beszél a siró szellővel:
„Üzenetem vidd el oda,
Vidd el az én kis falumba.”

„Oda érve kis házunkhoz,
Gyöngéden szólj jó anyámhoz,
Mondjad azt, hogy semmi bajom,
Hallgasd el bus állapotom;
Csókold meg dajkáló kezét,

Vigasztald, bátorítsd szegényt
Szállj el, szellő, sietve szállj!
Te meg, anyám, imádkozzál!”

„Keressd fel hű feleségem,
Simogasd meg csöpp kis vérem,
Csókold sorra mind a kettőt,
S ne említsd szívem, a vértőt;
Csak mondd: kérjék Szűz Máriát,
Segitse vissza hű fiát.
Szállj el szellő, sietve szállj!
Te meg, hitves, imádkozzál!”

„Szeretteim, jó testvérek,
Csókjaim ti is vegyétek!
Imádjátok Istent értünk:
Segitse meg küzdő népünk.
Kérjétek a szent Szűz Anyát,
Magyaroknak Nagyasszonyát:
Irgalma velünk maradjon,
Örködjön szegény hazánkon.”

CSARNOK.

A háboru nyomorultjai.

Usora, dec. hó.
(Saját munkatársunktól. — levélben érkezett)

Még fél évvel ezelőtt vastag füst gomolyagok szálltak a kéményekből az ég felé; csattogtak, dolgoztak a gépek. Ma néma a gyár. A hatalmas kemencék hidegen tátongnak, a gépek kerekerei nem végzik villámgyors forgásaikat. Csend van. De nem a halál csendje ez. A régi munkát új váltotta fel; a gyárból kórház lett. A háboru betegeit itt reparálják.

A hatalmas termekben hosszú sort alkotnak az ágyak: összesen nyolcszáz. Állandóan telve vannak, mivel a Szerbiában megsebesültek egy része itt pihen meg, itt kötik be újra sebeiket.

Éjjel-nappal szorgos munka folyik a termekben. Mindennap új transzport érkezik. A háboru borzalmait itt tárulnak szemünk elé; csak itt láthatjuk azokat a következményeket, amelyekért azok felelősek, akik a háboru magját elvetették, akik bennünket provokáltak.

Sebesülésem következtében ide kerültem, itt dolgozom teljes felgyógyulásomig. A fertőző osztályba jutottam, amely telve van. De nem is csoda! Hisz' statisztikai kimutatások bizonyítják, hogy a háborus csapatokban több kárt okoz a betegség, mint a fegyver. E mellett szólnak a mult idők háborui is. Így az 1877/78-iki orosz-török háboru kaukázusi seregében a betegségekben elhaltak száma is 18·8% al volt több a fegyver által elhaltaknál. Igaz ugyan, hogy ezen szám nagyságát akkor a katonai közegészségügyi intézmények kezdetleges volta okozta.

Osztályunkon a legkülönfélébb betegek vannak. A tifusz aránylag csekély számban fordul elő és a halálos kimenetel nem gyakori. Általában véve az a tapasztalatom, hogy dacára annak, hogy gyakorta a legszennye-

Olcsó bevásárlási forrás! Legfinomabb minőségű áruk, nagy raktár zománc és porfestékben

M o l n á r J. fűszer-, festék-, csemege és ásványvizkereskedése

J á s z a p á t i, Bazár-épület.

sebb vizet is megittuk, nem fertőztük meg magunkat a tífusz bacillusával. Soh'sem fogom elfelejteni, minő vizet fogyasztottunk még augusztusban Visegrad előtt, egy magas hegyen. Egy kis pocsolya volt az egész környék vízkészlete, amelyben összefövedeleiket tartották a környék varangyosai. Parancsnokunk posztot állított a szertár mellé, úgy őriztette.

Később aztán napokig csupán gyümölcs-csel táplálkoztunk. Mentések maradtunk a tífusztól. Pedig nem vagyunk japánok, akik tudvalevőleg immunitást bírnak a tífuszszal szemben.

Kórházunkban husz tífuszos beteg van. Egy voltaképpen nem is beteg; csak a bacillusok tömegét hordozza magával s anélkül, hogy rajta valami különösebb elváltozás volna észlelhető, — fertőz.

A mostani háború leggyakrabban előforduló nyavalyája a vérhas. Egész kis század tartózkodik itt mindig e fajta betegekből.

Az ázsiai rém: a kolera is képviselve van. A betegek számára — mindössze most három van — külön kis szobát nyitottunk. Ott lakom mellettük; óránként egyszer legalább megtekintem őket. Reményilem, sikerül megmentésük.

Egy másik, magányos, elsőtétített kiscsiny szobában egy hozzánk áthelyezett, tulajdonképpen azonban sebesült vitéz fekszik. Hunyorgó, mosolygó arckifejezés tűnik mindjárt szembe; a hátraszegezett fej és az erősen összeszorított fogak. Ennek a derék vitéznek egy bakterium lopódzott a testébe. A szerb golyó tárt kaput készített az ugynevezett Nikolaus-fele baktérium számára, amely mérget termel és az idegrendszert támadja meg. Kinjai pokoliak, táplálkozni nem tud. Hiába oltottuk be, nem használt. A szervezet már el volt mérvegéllel árasztva, Szánalommal nézek a szerencsétlenre. Mit tegyek? Ilyenkor jut eszembe, mily gyarlók vagyunk mi emberek, mily sokat kell még fáradozunk, kutatnunk, hogy ne álljak itt ugyszólván tehetetlenül szenvedő embertársam ágya mellett.

Práger Márton.

A jázsági alsó járás főszolgabirájától.

5033/1914. szám.

Pályázati hirdetmény.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye jázsági alsó járásához tartozó Besenyszög községben megüresedett főjegyzői állásra és az ezen állás betöltése folytán ugyanott esetleg megüresedő adóügyi jegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Főjegyzői állás 3000 korona fizetéssel, 1 hold 1356 ööl belső és 1100 ööl külső kert haszonélvezetével s természetbeni lakással, — adóügyi jegyzői állás 1000 kor. fizetés és a megfelelő állami kiegészítéssel s természetbeni lakással és a vármegyei szabályrendelet alapján szedhető magánmunkálati díjakkal van javadalmazva.

Felhivom mindazokat, akik ezen állás valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy a törvényes képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hivatalomhoz folyó évi december hó 28-ig adják be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választás határidejét később fogom kitűzni.

Jászapáti, 1914. december 9.

Szenásy Lajos
főszolgabíró.

Eladó korcsma üzlet.

özv. Szentpéteri Istvánné jászakiséri lakos tudatja, hogy a kőut mentén lévő jó forgalmu korcsmaüzlete berendezéssel együtt előnyös feltételek mellett szabadkézből eladó. Bővebbet a tulajdonosnál Jászakiséren.

Téglaeladás.

Egri uton lévő téglagyáramban

I. oszt. gép falitégla	40 kor.
II. " " " "	36 "
I. oszt. kézi falitégla	36 "
II. " " " "	30 "

Koczka István
téglagyáros Jászapáti.

Hirdetések felvételnek.

NÉMETH GÉZA

CIPŐÁRUHÁZA

JÁSZAPÁTI, Hevesi-ut.

Raktáron tartok minden igényeket kielégítő, legjobb minőségű divatos amerikai, francia és angol férfi, női és gyermekcipőket

Mérték után bármily fajta cipőt készítek

szandálokból, valamint munkás erős strapacipőkből nagy választék.

Elegendő a nagyságszám megjelölése, vagy a lábnak pirosra le rajzolása.

Új lakatosműhely.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy Jászapáti, a Szentgyörgy-uton, Varga Andor szomszédságában lévő saját házámban

lakatosműhelyt

nyitottam s ott mindenféle gazdasági gépeket ugymint: cséplőgépet, vetőgépet javítok és új répvágókat is készítek. Udvari szivattyus kutakat és permeterzőket évi kezelésre vállalom, fürdőszobát és vízvezetékét szerellek, vaskaput, kerítést és sűrűsöket rajz után méret szerint készítek. Mindenféle mechanikai munkákat elvállalom; írógép, varrógép, gramofon, kerékpár és minden e szakma köréhez tartozó javításokat pontosan és jutányos áron eszközölök.

A közönség nagybecsű pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Derzbach László
géplakatos.

Cserép és téglá.

Értesítem a n. érdemű közönséget, hogy Jászapáti, a kiséri uton lévő gyáramban állandóan raktáron tartom legkitünőbb minőségben a következő téglá és cserép fajokat:

I. rendű falazó kézi téglá, II. rendű falazó kézi téglá. Kézi vasas téglá. I. rendű géptégla. II. rendű falazó géptégla. Kút-tégla. Flaszter téglá. Hödfarku kézi fűdő-cserép. Kupcserép.

Írásbeli megrendelések azonnal elintéztetnek.

Nagybecsű pártfogást kérve, vagyok

tisztelettel

Mihályi István
téglagyáros.

Mercedes

EGYSÉG AR:

12.50 kor.

14.50 kor.

16.50 kor.

18.50 kor.

20.50 kor.

A bámulatos elegancia, a csodásan szép forma és a közmondásos tartósság szerezte meg a világhírt a MERCEDES cipőknek.

MERCEDES cipőáruház

SZOLNOK,

FÖTÉR (Gettlerbank épületben)

Vidéki megrendelések azonnal és pontosan eszközöltetnek